

8 (f) Politika alianco: *la ~o Berlino-Romo-Tokio*. ~ingo. Nabo. Kp pivoto, LAGRO. ~umi (ntr). Rotacii ĉirkaŭ ~o.

Aktiva ALD ~igl. **1** Stimuli, akceli. **2** (G) Doni al verbo ~an sencon aŭ formon. ~ismo. 𐤀𐤋𐤍. **1** Politika doktrino, celanta trudi la sukceson de partio per ĉiaj plej energiaj rimedoj. **2** 𐤀𐤋𐤍 Pragmatisma doktrinaro, rigardanta la veron afero de la vivo k agado, multe pli ol de intelekto. **Retro**~az. Valida por la tempo antaŭa al la apero de la koncerna decido: *leĝo ne havas retro~an efikon*.

akupunkturo 𐤀𐤎𐤏𐤍. Kuracado, kiu konsistas en la pikado de difinitaj korpunktoj per tre delikataj pingloj.

alero (Avi). Diversmaniere movebla klapo metita ĉe aŭ apud la alopinto k uzata por doni ruliĝan movon al aviadilo.

alfa. Nomo de la unua litero de la greka alfabeto (= a). Ofte prefikse uzata en vicmontra signifo kun la senco de *unua* (Kp BETA, GAMA, OMEGA). ~radioj □. Unua speco de radioj emanantaj el radiumo k konsistantaj el pozitive ŝargitaj helium-atomoj kernoj. ~korpuskloj □. Heliumkernoj kun atomezo 4.

***Amaso** ALD RIM. La radiko estas ofte uzata prefikse, por montri, ke la koncerna ago trafas sendistinge tre grandan nombron da objektoj: ~produktado, ~propagando, ~movado, ~buĉado.

***Amplekso** ALD **2** (St) La intervalo inter la plej granda k la plej malgranda valoro en aro da nombroj.

amplifiki (tr) 𐤀𐤎𐤏𐤍. Plifortigi elektraĵn oscilojn. ~ilo. Amplifikatoro.

anaflaksio 𐤀𐤎𐤏𐤍. Fenomeno konsistanta en la apero de fiziologia ŝoko ĉe la absorbo de la specifa proteino aŭ toksaĵo pro impresiĝemo kaŭzita de antaŭa injekto de la sama substanco.

analgezio 𐤀𐤎𐤏𐤍. Kompleta aŭ parta perdo de la kapablo senti doloron.

aneŭrismo 𐤀𐤎𐤏𐤍. Dilatiĝo de arterio: rompo de ~o.

anstromo □. Unuo de longo, uzata en spektroskopio, k egala je 10^{-7} milimetroj (Å).

antibiotiko 𐤀𐤎𐤏𐤍. Nomo de medikamentoj, eliritaj precipe el mikroskopaj fungoj, k medicino uzataj en la infektoj por malhelpi la plimultiĝon de bakterioj. Kp PENICILINO, STREPTOMICINO.

antitoksino 𐤀𐤎𐤏𐤍. Substanco, memproduktata en la korpo de animalo k detruanta aŭ vaniganta la toksinojn.

arja (G). Rilata al antikvaj triboj k lingvoj de popoloj, kiuj fariĝis la Persoj k la Hindoj. ~anismo 𐤀𐤎𐤏𐤍. Pseudoscienca teorio, bazita sur la tri postulatoj, ke ekzistis unu pura ~a raso, ke ĝi estis supera al la ceteraj, k ke ĝiaj nunaj reprezentantoj estas la Germanoj.

***Arko** ANST **1** Δ Parto de cirklo aŭ de alia kurba linio. **2** Objekto havanta tian formon: ~o de volbo, de fenestro; apoga, deŝarĝa, ronda, duoncirkla, triloba ~o; ~o pinta, rompita (= ogivo); mian ~on (ĉiel~on) mi metas en la nubon. **3** 𐤀𐤎𐤏𐤍 Luma ~o formiĝanta inter du apartigitaj karbaj polusoj: ~lampo, ~lumo. **4** 𐤀𐤎𐤏𐤍 Paf~o...

armisticio 𐤀𐤎𐤏𐤍. Militpaŭzo, difinita per detala skriba konvencio, k pli grava ol la simpla batalhalto.

aroki (tr). En ŝakludo, movi samtempe unu el la turoj, metante ĝin ĉe unu flanko de la reĝo, k la reĝon mem, metante ĝin ĉe la alia flanko de tiu turo.

ascendi (tr) 𐤀𐤎𐤏𐤍. Supreniri.

assembleo 𐤀𐤎𐤏𐤍. Interkonsiliĝa aŭ leĝofaranta organismo, kontraste al la plenuma responda instanco: *la ~o de Unesko*.

asimptoto Δ. Linio, kiun tanĝas certa kurbo en la infinito.

aspirino 𐤀𐤎𐤏𐤍. Medikamento, konsistanta el salicil-acetata acido k uzata kontraŭ febro k doloro — $C_6H_4(OCOCH_3)$.

astragalo ANST **3** ♥ Osto de la piedo, formanta artikon kun la tibio.

Atomo ALD Dis~igi □. Per speciala procedo, liberigi la ~an energion, rompante la ekvilibron, kiu tenis la elektronojn ĉirkaŭ la kerno. ~bombo. Dis~iĝanta bombo. ~kerno. Ronda parto de la ~o, ĉirkaŭ kiu rondiras la elektronoj. Kp DEŬTERONO, NUKLEONO, TRITONO.